

KULTUR

Känn

Kenneth Kvarnströms dansföreställning "Feel my breath", en känslösam tillställning.

"Feel My Breath" av Kenneth Kvarnström

Scen: Hjalmar Bergmanteatern, Örebro, Riksgästspel, Riksteatern, 10/10 2002

Koreograf: Kenneth Kvarnström

Text: Nicole Blackman, The Golden Palominos - Dead Inside. ("Victim")

Dansare: Jenni-Elina Lehto, Raisa Punkki

Musik: Anders Jacobson, Amon Tobin, W A Mozart

Ljusdesign: Maria Ros

Ljuddesign: Johan Adling

Speltid: ca 60 minuter utan paus

Jesper Lange

Kenneth Kvarnström senaste dansföreställning "Feel my Breath" är en duett för två kvinnor som tillsammans och ensamma impressivt beskriver livet för yngre vuxna kvinnor idag. Det är mycket känslor och omvärldspåverkningar som sköljer genom de två kvinnokropparna och i föreställningen strömmar vånda, ångest, kärlek, överlevnadsvilja, sex och våld i en snabbt växlande flod. Dessutom spelar myten om den romerska kvinnan Lucretia som be-

gick självmord efter en våldtäkt en viss roll i föreställningen.

En egenhet hos dansföreställningar är att man ofta inte kan tolka dem på ett entydigt sätt, lika lite som man kan med musik. Som åskådare får man låta sig dras med in i den undersökning av teman och känslor som föreställningen visar. De två dansarna, Jenni-Elina Lehto, Raisa Punkki, jobbar ofta med andningsljudet och det är fascinerande därför att det är ett så grundläggande ljud för människan och kan betyda så mycket. Man hör lätt skillnad på andningsljudet hos folk i samband med en glad överraskning eller om de kanske utsätts för hot eller är ledsna. Man tänker kanske inte på det i vardagen, men vi har alla ett utomordentligt bra öra för mycket fina nyanser i andningsljudet. Ofta tänker vi inte över det. Ljudet ger oss istället en direkt känsla av i vilket känsloläge en annan människa befinner sig.

Men undersökning av den mänskliga andningen går mycket längre än som så i Kvarnströms föreställning. De två kvinnorna i pjäsen befinner sig i ett utomordentligt märkvärdigt universum där vi får titta in. Omvärlden är borta eller finns inte - annat än i huvudet på dansarna/roller-

na. Det finns alltså inga synliga yttre påverkningar vara sig på kroppen eller psyket och ändå påverkas deras känslor starkt. Av vad? Av egna föreställningar, av "tidsandan"? Ibland påverkas de två dansarna lite men inte mycket av varandra. Därför, så även om det är frågan om en duett, får man mer känslan av två solister som då och då råkar mötas - på gott och ont, det vill säga med positiva och/eller negativa känslor till följd. Denna dubbeltydighet i sin tur upplevs som central i dansverket. En duettsekvens som börjar mjukt, glatt, kärleksfullt rasar plötsligt in i våld, misshandel och kanske även död för att sedan återvända till något tillsynes tillgivet. Som åskådare kan man inte i egentlig mening FÖRSTÅ orsakerna till dessa känslomässiga kast. Och så är det ju ofta i det verkliga livet borta från scenen: även om vi gör allt för att förstå känslor, motiv och handlingar hos andra och hos oss själva så förslår det inte alltid.

Det finns en domedagsstämning i Kvarnströms föreställning. Det är som om de två kvinnorna befinner sig i den totalt kaotiska situationen före ett mycket omfattande kollektivt (kultur)sammanbrott. Det finns ingen mening med något. Saker bara

händer. Det går inte att förstå varför. Jag vet inte vad jag vill och de andra vet inte heller vad de vill. Jag vill ändå - men vad? Jag måste vilja. Man får en känsla av att de två rollerna fullständigt har tappat orienteringen i livet och bara rusar med som panikslagna och ändå lite nyfikna passagerare. Jag tycker det är roligt och upplysande när konsten fokuserar så hårt på något som är så vardagligt att vi stort sett aldrig tänker över det. Här - med denna pjäsen - börjar man igen att undra och tänka. Andningen och andningsljudet ger ju en bra fingervisning om hur jag själv mår och hur andra mår, så nu lyssnar jag lite mer till min egen och andras andning.

För mig handlar pjäsen mycket om problemen i den moderna kvinnliga identiteten. Kvinnorollen i Västvärlden har förändrats radikalt på bara en generation och de kvinnor som idag är 30 - 35 år är barn av de kvinnorna som tog de första stegen till förändringen. En annan och ny kvinnoidentitet är således på sätt och vis redan ett faktum i och med att den gamla identiteten i dag inte fungerar längre. Men samtidigt finns det ingen historia eller tradition för hur en stark, jämställd kvinna med hög integritet kan eller ska